

Aan de gemeenteraad van Oss

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
23 november 2021		Christa van Oorsouw	9920
Onderwerp			Aantal bijlagen
voortgang invoering Omgevingswet			

Geachte raadsleden,

Wij informeren u periodiek over de voortgang van de invoering van de Omgevingswet. In deze brief informeren wij u over de stand van zaken per 1-11-2021.

Aanleiding

In het programmaplan invoering Omgevingswet is afgesproken dat wij u regelmatig informeren over de voortgang.

Kernboodschap / samenvatting

De activiteiten verlopen grotendeels volgens schema. Er zijn belangrijke stappen gezet richting besluitvorming. Zo heeft de gemeenteraad ingestemd met de gebiedsvisie buitengebied, de nota participatie onder de Omgevingswet, delegatie en adviesrecht onder het Omgevingsplan en de nota Uitgangspunten Omgevingsplan Oss. De gebiedsvisie stedelijk loopt op koers om voor de verkiezingen in de gemeenteraad behandeld te worden. Gebiedsvisie stadjes en kernen loopt wat vertraging op en zal na de zomer van 2022 de gebiedsvisie gereed hebben. In 2022 zal gestart worden met de integratie van de gebiedsvisies tot een Omgevingsvisie.

In de eerste helft van 2022 zal het Plan van Aanpak transitie Omgevingsplan Oss definitief gemaakt worden. Het Omgevingslab is gestart, om op Osse manier omgevingsplanregels te

maken. Verschillende onderdelen van Dienstverlening en Anders Werken zijn inmiddels in de lijn ondergebracht. Het landelijke traject blijft nog onzeker, maar daar sluiten we zo goed mogelijk op aan. Dat geldt met name voor de DSO. Softwareontwikkelaars nemen langer de tijd om hun producten door te ontwikkelen, maar dat betekent dat er voor gemeenten minder tijd is om te oefenen.

Voortgangsrapportage 1-11-2021

Na een algemene inleiding beschrijven we de stand van zaken in de projecten. We sluiten af met enkele programmabrede thema's.

Inleiding

In de vorige rapportage gingen we nog uit van 1-1-2022 als invoeringsdatum van de Omgevingswet. Inmiddels is dit opgeschoven naar 1-7-2022. De minister heeft onlangs aangegeven te blijven streven naar deze invoeringsdatum.

Het uitstel heeft geen gevolgen voor onze planning. Door het uitstel krijgen we wat extra tijd om te oefenen, zeker omdat de besluitvorming wel volgens de oorspronkelijke planning heeft plaatsgevonden.

Inmiddels zijn de eerste bestuurlijke producten opgeleverd. De gemeenteraad heeft ingestemd met de gebiedsvisie buitengebied en heeft uitgangspunten voor het omgevingsplan vastgesteld. Met uitzondering van de gebiedsvisie stadjes en kernen verlopen de activiteiten volgens planning.

Met de invoeringsdatum van de wet nadert het moment waarop we moeten bepalen hoe het programma invoering omgevingswet wordt vervolgd. Handhaven we een programma totdat ook de omgevingsvisie klaar is? Of is met de overdracht van het merendeel van de activiteiten naar de lijnafdelingen een programma geen goed instrument meer? In het komende half jaar maken we hier keuzes in.

Omgevingsvisie

We maken de omgevingsvisie in delen. Als eerste maken we vier bouwstenen:

- Gebiedsvisie buitengebied
- Gebiedsvisie stedelijk gebied
- Gebiedsvisie stadjes en kernen
- Nota participatiebeleid

In 2022 starten we met de integratie en aanvulling van deze stukken tot een complete omgevingsvisie.

Gebiedsvisie buitengebied

Deze visie is in oktober aan de gemeenteraad voorgelegd. De raad heeft ingestemd met de visie. Hoewel de gebiedsvisie pas bij integratie in de omgevingsvisie een formele juridische status krijgt gebruiken we hem wel als richtlijn bij onze activiteiten in het buitengebied en de beoordeling van initiatieven van buiten.

Gerealiseerd:

- Discussienotitie buitengebied
- Participatietraject
- Concept-gebiedsvisie buitengebied
- Gebiedsvisie buitengebied incl. consultatienota

Lopende/komende activiteiten

Het project gebiedsvisie buitengebied is met de instemming van de raad in oktober afgerond.

Gebiedsvisie stedelijk gebied

We maken de stedelijke visie in drie stappen en drie producten:

- Discussienotitie
- Concept gebiedsvisie
- Gebiedsvisie

De discussienotitie is voor de zomer afgerond en gebruikt voor een eerste consultatieronde. Daarin zijn stakeholders en inwoners (digitaal) geraadpleegd via een internetconsultatie en een digitale bijeenkomst. Dit is verwerkt tot een concept-gebiedsvisie, die op 9 december in

de opiniecommissie aan de orde zal zijn. Ook wordt de conceptvisie voorgelegd aan inwoners (via internet) en stakeholders (in een tweetal bijeenkomsten). De planning is gericht op besluitvorming over de visie in februari 2022.

Gerealiseerd:

- Discussienotitie stedelijk gebied
- 1^e consultatieronde

Lopende/komende activiteiten:

- Concept gebiedsvisie stedelijk gebied in opiniecommissie (9 december)
- 2^e consultatieronde (november)
- Opstellen gebiedsvisie
- Besluitvorming (februari 2022)

Gebiedsvisie stadjes en kernen

In maart is gestart met de voorbereiding voor de derde gebiedsvisie. Ook hier maken we de visie in drie stappen: gespreksnotitie, conceptvisie en gebiedsvisie.

De planning was in eerste instantie gericht op vaststelling voor de verkiezingen. Inmiddels is dit niet realistisch gebleken en is de planning aangepast. De gebiedsvisie stadjes en kernen zal na de zomer 2022 in de gemeenteraad aan de orde zijn.

In de afgelopen periode is hard gewerkt aan de gespreksnotitie. Deze is 9 november door het college vastgesteld en in de opiniecommissie van 9 december geagendeerd. Naast de inbreng vanuit de collega's en hun netwerk hebben we ook een kleine 100 straatinterviews gehouden. Daarin hebben we inwoners uit de dorpen gevraagd naar hun waardering voor hun dorp en wat ze belangrijk vinden. In de komende participatieronde gebruiken we de ideeën en suggesties uit de interviews om het gesprek te voeden.

Afgerond:

- Gespreksnotitie (bespreking in commissie op 9-12)

Lopende/komende activiteiten:

- Participatieronde (april 2022)
- Conceptvisie opstellen (mei/juni 2022)
- Besluitvormingstraject (gericht op gemeenteraad van oktober 2022)

Participatie

De nota "Participatie onder de Omgevingswet" is afgerond en in oktober door de raad vastgesteld. Daarmee zijn de hoofdlijnen van participatie vastgelegd. In het komende jaar werken we dit verder uit conform de in de nota genoemde uitwerkingpunten. Die richten is op het maken van een handleiding voor de organisatie en het verder doorontwikkelen van participatie en de competenties die daar bij horen.

Omgevingsvisie

In 2022 starten we met de integratie tot een omgevingsvisie. Dan werken we ook de overkoepelende onderdelen uit (o.a. MER of OER, monitoring). We maken hiervoor een plan van aanpak dat door het nieuwe college kan worden vastgesteld.

Aandachtspunten

- De juridische status van de omgevingsvisie behoeft aandacht, o.a. in het kader van het kostenverhaal.
- De omgevingsvisie moet goed worden doorvertaald naar de diverse programma's, zodat samenhang gewaarborgd blijft en er geen dubbel werk wordt verricht.

Omgevingsplan

In oktober 2021 zijn door de gemeenteraad belangrijke kaders vastgesteld voor het omgevingsplan. Met de raadsbesluiten over delegatie en adviesrecht onder de Omgevingswet is de verdeling van bevoegdheden tussen raad en college bij inwerkingtreding van de wet geregeld. Ook heeft de gemeenteraad ingestemd met de *Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Oss*. Deze nota geeft richting aan de opzet van ons nieuwe omgevingsplan en de inrichting van de transitiefase waarin we van tijdelijk naar nieuw omgevingsplan gaan.

In de tweede helft van 2021 is gestart met het uitwerken van een *Plan van Aanpak Transitie Omgevingsplan Oss*. In de eerste helft van 2022 maken we dit plan definitief. Als de wet in werking treedt, start de uitvoering ervan. Vanaf dan vullen we gebied voor gebied, en thema voor thema, nieuwe delen van ons omgevingsplan.

In september 2021 is het Omgevingslab Oss gestart. In dit 'laboratorium' vervolmaken we de indeling van het Osse omgevingsplan. Ook ontwikkelen we er de Osse manier van omgevingsplanregels maken. Dit geldt voor de opbouw, inhoud en het toepasbaar maken van de regels. Ook zorgen we voor een juiste technische inpassing van de regels in het digitale

stelsel. Het Omgevingslab legt de basis waarop we ons nieuwe omgevingsplan kunnen gaan bouwen. In het lab werken diverse collega's samen: geo-specialisten, juristen, toepasbare regelmakers en vergunningverleners.

Dienstverlening / vergunningen

Met het vertrek van de projectleider hebben we in juni jl. het project dienstverlening heroverwogen. Verschillende onderdelen waren afgerond of in de lijn ondergebracht. De overblijvende activiteiten zijn door collega's van de afdeling VTH opgepakt.

Stand van zaken:

- De intaketafel is inmiddels aardig ingeburgerd. Aan de intaketafel worden nieuwe initiatieven beoordeeld op wenselijkheid. Bij een positief advies wordt de initiatiefnemer gevraagd het initiatief verder uit te werken.
We werken aan het inrichten van de volgende fase: het beoordelen van het meer uitgewerkte initiatief op haalbaarheid. Hier ligt een relatie met de omgevingstafel. Hiermee bedoelen we het overleg met ketenpartners (bijvoorbeeld ODBN en provincie) over complexe aanvragen. Zie hiervoor verderop onder 'regionale samenwerking'.
- Sinds eind vorig jaar werken we met een richtlijn voor de omgevingsdialoog. Hiermee bedoelen we het overleg door de initiatiefnemer met zijn omgeving. Eind dit jaar evalueren we de ervaringen. Een van de vragen daarbij is of de richtlijn voldoet, of dat er toch meer sturing of wellicht verplichting vanuit de gemeente nodig is.
- Er wordt geoefend met de nieuwe processen en software.
- Er is tijd vrijgemaakt om aan de slag te gaan met toepasbare regels. Deze zijn nodig om het digitale loket zodanig te vullen dat inwoners zelf kunnen nagaan of een vergunning nodig is en een aanvraag kunnen doen.
- We investeren in de regionale samenwerking door deelname aan de regionale werkgroepen (op verzoek van gemeenten georganiseerd door de ODBN) waarin het regionale ketenproces, de samenwerkingsafspraken en de omgevingstafel worden uitgewerkt.
- We werken aan een voorstel over de leges.

Aandachtspunten

- Het regionale traject hebben we ook in de vorige rapportage als aandachtspunt benoemd. Het blijft een aandachtspunt, al zijn er wel stappen gezet. Er is nu een

aanpak afgesproken en binnenkort starten enkele werkgroepen die met begeleiding vanuit de VNG gaan werken aan het regionale ketenproces, de regionale samenwerking en de omgevingstafel. Met het uitstel van de invoering naar 1-7-2022 is er de ruimte om de resultaten van deze werkgroepen af te wachten. En we nemen actief deel aan deze werkgroepen.

- Een nieuwe manier van werken betekent ook (meer) risico op fouten of dat er iets mis gaat. Zeker in de komende periode, waarin we op een nieuwe manier willen gaan werken maar nog te maken hebben met oude regels. Het is zaak daarvan te leren en die ervaringen te gebruiken om verder te verbeteren. En daarover in gesprek blijven, ook tussen organisatie, college en gemeenteraad.

Anders werken

In het project Anders werken zijn twee onderdelen ondergebracht:

- Het uitwerken van de nieuwe werkprocessen op hoofdlijnen
- Opleiding en training van medewerkers

Werkprocessen

De uitwerking op hoofdlijnen is afgerond. De afdelingen werken de processen nu meer in detail uit. De ondersteuning van de afdelingen hierbij ligt bij het team procesgericht werken. De rol vanuit het programma en dit project is daarmee afgerond. Wel blijven we goed afstemmen en ondersteunen waar nodig.

Opleiding en training

Na het inhoudelijk gerichte opleidingsprogramma in 2020 hebben we dit jaar vooral coaching georganiseerd bij het opzetten van nieuwe activiteiten, met name de intakeafel. Ook voor de mensen die binnenkort aan de slag gaan met het maken van het omgevingsplan is coaching beschikbaar. Daarnaast is binnen afdelingen en vakgroepen via verdiepende cursussen of trainingen verder gewerkt aan kennisopbouw.

Het anders werken en wat dat vraagt aan houding en gedrag is ook organisatiebreed een belangrijk thema. Werken vanuit de bedoeling is daarbij het motto. Dit sluit nauw aan bij de eisen die het werken volgens de omgevingswet stelt. We sluiten als opgave Ruimte en

Economie dan ook aan bij dit organisatiebrede traject en organiseren dit niet apart van de rest van de organisatie.

Dit alles betekent dat de rol van het programma op dit onderdeel is uitgespeeld. Vervolgacties zijn opgepakt door de afdelingen of vinden een plek in de organisatieontwikkeling. Dat betekent dat het project Anders Werken is afgesloten. Uiteraard blijven we wel afstemmen en als het nodig blijkt pakken we dit vanuit het programma weer op.

Digitalisering

De ICT-component is een belangrijke voorwaarde voor het werken met de Omgevingswet.

Landelijk wordt een digitaal loket ontwikkeld, waar mensen alle informatie kunnen vinden en gemakkelijk een vergunning kunnen aanvragen of een melding kunnen doen.

Dit vraagt ook veel aanpassing van gemeenten. Onze ICT moet geschikt zijn om aan te sluiten bij het landelijke loket en informatie uit te wisselen. Dat betekent:

- Dat we in staat zijn om vergunningaanvragen en meldingen te ontvangen vanuit het landelijke loket (DSO)
- Dat we in staat zijn om het tijdelijk omgevingsplan te wijzigen en digitaal te publiceren in het DSO
- Dat het mogelijk is om toepasbare regels te publiceren, waarmee vragenbomen en indieningsvereisten beschikbaar komen in het DSO
- Dat we in staat zijn om toepasbare regels te maken
- Dat we in staat zijn om toepasbare regels vanuit de bruidsschat aan te passen en te onderhouden
- Dat we toepasbare regels voor de top5 vergunningaanvragen (waarvoor de VNG een set toepasbare regels aanlevert) aan te passen en te onderhouden
- Dat de samenwerking met externe partijen als omgevingsdienst en GGD digitaal mogelijk is.
- Dat de integratie met de huidige gemeentelijke software wordt gerealiseerd.

Concreet betekent het aanschaf en implementatie van drie softwarepakketten: voor vergunningverlening, voor het maken en publiceren van het omgevingsplan en voor het maken van toepasbare regels.

Het uitstel van de invoering van de wet naar 1-7-2022 heeft meer ruimte gegeven om nieuwe software te implementeren en ermee te oefenen, maar we merken ook dat het landelijke

traject en de leveranciers hun planningen aanpassen zodat software later beschikbaar dan wel langer doorontwikkeld wordt.

Stand van zaken

- Vorige keer hebben gemeld, dat de lokale software in het kader van de Omgevingswet aangeschaft en geïnstalleerd is. Ook zijn de koppelingen met het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO_LV) gerealiseerd. Het betreft software voor Vergunningen, Omgevingsplannen en Toepasbare regels.
- Door regelmatig overleg met de verschillende leveranciers en het indienen van wensen, dragen we bij aan de doorontwikkeling van de pakketten door de leverancier. De leveranciers leveren nog regelmatig nieuwe versies van de software aan met noodzakelijke functionaliteiten en andere gewenste verbeteringen.
- Vanuit het project digitalisering Omgevingswet worden de afdelingen ondersteund bij de verdere implementatie, configuratie en het gebruik van de nieuwe pakketten. Versterking van het functioneel beheer is hiervoor gerealiseerd. Ook zal ondersteuning geboden worden bij het testen en oefenen in de keten.
- De samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO wordt getest samen met ODBN, Veiligheidsregio en enkele gemeenten, waarbij het proces leidend is.
- Specifiek kijkend naar de landelijke DSO-LV vallen een aantal punten op. Er zijn meerdere wisselende en kritische geluiden binnen het werkveld over de koppeling voor het omgevingsplan. Met de nieuwste release zijn een aantal nieuwe functionaliteiten uitgerold en vinden nog analyses plaats. Essentieel lijkt aandacht voor de robuustheid van de DSO-LV te zijn, het kunnen ontvangen van grote/complexen GEO bestanden, een verbeterde viewer en de analyse "Gegevens uitwisselen met stedenbouwkundige bureaus". Ook ondersteunt de landelijke projectorganisatie het oefenen en testen in de keten.

Aandachtspunten / knelpunten

- Ondanks het uitstel blijft het risico dat de ruimte voor gemeenten om te oefenen en vertrouwd te raken met de nieuwe software alsnog beperkt wordt. Het landelijke traject (ontwikkeling DSO) en de leveranciers passen planningen aan waardoor de software voor gemeenten later beschikbaar komt. Dit vraagt actief sturen op de

planning van de leveranciers en het zonodig bijstellen van de planningen binnen het programma.

Algemeen

Communicatie

Interne communicatie:

De interne communicatie heeft tot doel om de collega's op de hoogte te houden van ontwikkelingen binnen het programma. Daarvoor hadden we drie instrumenten: een pagina en een groep op InternOss, bijeenkomsten en een nieuwsbrief.

Door corona zijn er in 2021 geen bijeenkomsten voor de organisatie georganiseerd. De nadruk is daardoor bij InternOss en de nieuwsbrief gekomen. In 2021 hebben we 3 nieuwsbrieven uitgebracht.

Daarnaast informeren we afdelingen via hun overleggen en MT-vergaderingen en hebben deelnemers in de verschillende projecten ook de rol om hun afdeling periodiek bij te praten. Ook verschuiven steeds meer zaken van de programmaorganisatie naar de lijn. En worden zo al onderdeel van het dagelijks werk.

Externe communicatie:

Er is een pagina 'Omgevingswet' opgenomen op de gemeentelijke website. Daarnaast hebben we afgesproken om in de eerste helft van 2022 via de gebruikelijke kanalen inwoners en ondernemers te informeren over veranderingen t.g.v. de omgevingswet. Daarvoor hebben we een communicatieplan gemaakt.

Voor zaken die nu al veranderen verzorgt communicatie de informatievoorziening naar buiten. Dat betreft tot nu toe met name de omgevingsdialoog en de intaketafel.

Communicatie heeft veel ondersteuning verleend bij de participatietrajecten rondom de gebiedsvisies stedelijk gebied en buitengebied. Voor de omgevingsvisie en gebiedsvisies is er een aparte internetpagina, die we intensief hebben gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan de dilemma's van het buitengebied, waar inwoners op konden reageren. Of de enquête voor het stedelijk gebied. We hebben voor de participatie rondom beide gebiedsvisies ook andere middelen ingezet, zoals Oss Actueel, filmpjes, social media en workshops. Communicatie heeft

de gebiedsvisie stadjes en kernen intensief ondersteund voor o.m. de straatinterviews en zal tijdens de participatie in april 2022 ook een belangrijke rol spelen.

Organisatie

Zoals u in deze rapportage heeft kunnen lezen worden gaandeweg onderdelen uit het programma overgedragen naar de lijnorganisatie en worden zo onderdeel van het reguliere werk. Ook ontstaat op de invoeringsdatum een nieuwe situatie, waarin we moeten beoordelen of een programma nog de geëigende vorm is om noodzakelijke activiteiten te organiseren. In Q1 2022 maken we de balans op en kijken we wat er vanaf de invoeringsdatum nog nodig is en hoe dat het beste georganiseerd kan worden.

Wat is het vervolg?

We informeren de raadswerkgroep Omgevingswet regelmatig over de voortgang en over onderdelen van het programma. IN Q2 2022 bieden we u de volgende voorgangsrapportage aan, waarin we tevens aangeven hoe we na de invoeringsdatum verder gaan met de ingezette ontwikkeling.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

De burgemeester,

Drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans